

VORM

UITGAVE VAN DE VAKBOND LEERKRACHTEN ARUBA

JAARGANG 2 NUMMER 7 SEPTEMBER 1971

INHOUD

Van de Redactie

Voor u ligt inmiddels het zevende nummer van ons blad. Het is weliswaar wat later dan de bedoeling was, maar wij hopen nu zo ongeveer de bekende kinderziektes van ons blad onder de knie te hebben en in het vervolg ons blad met meer regelmaat te kunnen laten verschijnen.

Graag maak ik van de gelegenheid gebruik het hoofdbestuur van de VLA, mede namens mijn vrouw, te danken voor hun condoleance namens u allen, bij het overlijden van mijn vader.

U vindt in dit nummer enkele zeer lezenswaardige artikelen. Allereerst het artikel van de heer Sertons over onze kleuterleidsters op de lagere school.

Ir. Mulder — niet te verwarren met de heer Mulder van de redactie — vertelt ons iets over de klasseleraar, een man die zeker meer belangstelling verdient dan hij doorgaans krijgt.

Drs. Litmaath geeft een verslag van een lezing over waar onze kinderen vandaan komen. Een onderwerp dat zeker voor velen van ons van groot belang is, temeer waar maar weinigen van ons tot huisbezoek en ander contact met de gezinnen van onze kinderen komen. Wat daarvan dan ook de reden moge zijn.

De heren van Kraay en Helsen willen graag zaken doen en dat dan op een nette manier.

De heer Mulder schrijft een en ander over boeken waar u moeilijk vanaf kunt komen, alsmede over de zo erg gemakkelijk te behalen verlenging van het rijbewijs.

Kopy voor het oktobernummer vóór 11 oktober bij de redactie.

Van het Hoofdbestuur

- Per 1 januari 1972 zal de heer I. van Kraay op zijn verzoek eervol ontslag verleend worden als secretaris van het G.O.O.P.; dit i.v.m. zijn benoeming tot lid van het centraal schoolbestuur S.K.O.A. Het hoofdbestuur doet hierbij een dringende oproep aan haar leden deze functie over te nemen. Wilt u daarvoor met het hoofdbestuur contact opnemen?
- Onlangs heeft het departement van onderwijs een stencil doen uitgaan over de plannen t.a.v. de invoering van het papiamento aan voorbereidend en basisonderwijs. Het departement heeft daarbij aan het VLA-hoofdbestuur te kennen gegeven, dat zij bereid is, vragen omtrent deze materie te willen beantwoorden. Stelt u s.v.p. uw vragen via „Vorm" dan zullen ook de antwoorden hierin gepubliceerd worden.
- Er blijken nog steeds moeilijkheden te bestaan i.v.m. claims bij Alico. Nog eens: de formulieren dienen te worden ingevuld per ziektegeval, niet per doktersbezoek.

- Het hoofdbestuur wil heel graag komen tot de vorming en installatie van een didaktiek-commissie. Er zijn nog geen reacties binnen. Wie wil onder de goede voornemens bij de aanvang van het nieuwe schooljaar, zich tot taak stellen deze commissie te leiden c.q. daaraan mede te werken? We beschikken nu over een eigen bondsruimte!
- Wat die bondsruimte betreft: er wordt naarstig gewerkt aan de inrichting. Binnenkort kunt u er terecht voor het inzien van vakliteratuur, tijdschriften, methodes (ook in het papiamento). Het adres? Zoutmanstraat 21, tel. 3511, ANAAB-gebouw.
- De rechtspositiecommissie (RPC) zal elke laatste vrijdag van de maand spreekuur houden voor de leden in het VLA-ANAAB-kantoor. Van 16.30 tot 18.00 uur kunt u daar terecht met uw problemen van rechtspositionele aard. Wilt u snelle en accurate afwikkeling en adviezen, licht dan **tevoren,** liefst schriftelijk, de commissie in over uw probleem. (de heer K. Norder, Spaans Lagoenweg 15, tel. 7191 en de heer Klein, Brazil 23, tel. 7255).
- We deelden het u reeds mede op het stencil: de VLA organiseert in 1972 opnieuw in samenwerking met Maduro en Sons een vakantiereis naar Nederland van 17/18 juni tot 26/27 juli, met twee planes dus. Gegadigden kunnen zich in verbinding stellen met P. E. Croes, Emmastraat 40, tel. 1790. Het is uiteraard de bedoeling dat men een keer boekt: bij ons, bij Maduro of bij een ander reisbureau. Wilt u met ons mee, boek dan bij ons en niet ergens anders.
- Ook al eens genoemd: De contributiebetaling is nog niet bij alle sekties klaar. Maakt u dat even in orde voordat u binnenkort over de contributie voor 1972 wordt aangesproken? (Dan laat u immers toch ook uw contributie via uw salarisadministratie afhouden?)
- N.a.v. het in januari in Caracas gehouden congres van Antilliaanse vakbonden en het congres in augustus j.l. op Aruba gehouden tussen de Curaçaose en Arubaanse vakbonden, werd besloten in samenwerking met de CLASC te komen tot de oprichting van een Antilliaanse Confederatie van vakbonden. Een congres ter oprichting van deze confederatie zal plaats vinden op 22, 23 en 24 oktober a.s. op Bonaire. Voor dit congres zullen zo mogelijk twee gedelegeerden van de VLA worden afgevaardigd, o.m. de heer Stamper, onze vaste vertegenwoordiger bij de Fesina. Over de tweede gedelegeerde zal een dezer dagen nog een beslissing worden genomen in het hoofdbestuur.
- I.v.m. de geruchten over de betaling van de belasting die geheven wordt over de nabetaling wil het bestuur nog eens laten weten, dat zij van het B.C. hierover het volgende heeft vernomen: Begin mei heeft de minister van Financiën het B.C. per telegram bericht, dat de nabetaling zal worden belast over drie jaren, n.l. navordering 1968, navordering 1969 en teruggave 1970.
- De nabetalingen voortvloeiende uit het nieuwe overurentarief zullen plaats vinden eind november. Als u een overzicht wilt van wat u te wachten staat, dus:
  eind september: nabetaling volledige betrekkingen
  eind oktober: nabetaling uurleraren
  eind november: nabetaling overuren
  (en wenst u nog iets voor eind december?)

- De Fesina heeft zendtijd ter beschikking gekregen voor Tele-Aruba. De VLA kan daar ook gebruik van maken. Wie allang met T.V.-plannen rondloopt krijgt nu een kans. Inlichtingen bij het hoofdbestuur.

Van de Sekties

N.O. Sektie

Op 13 september 1971 hield de N.O.-sektie een ledenvergadering in de Mater Dei Huishoudschool te Oranjestad, waarbij ook de voorzitter van het hoofdbestuur van de VLA de heer P. E. Croes aanwezig was. Enkele punten uit deze vergadering zijn:

Na de opening deelde de voorzitter, de heer Stamper, mede dat er van de heer Cardoze vlak voor de vergadering een brief ontvangen werd waarin de heer Cardoze zijn ontslag vroeg. Hierna werd het woord gegeven aan de heer Kleinenberg, die nogmaals benadrukte dat het hoofdbestuur alle stappen die door de N.O.-sektie werden verzocht te ondernemen ook ondernomen had. Voorgelezen werd de brief van het B.C. aan de VLA i.v.m. de overurenregeling. In het kort kwam het hier op neer dat uitbetaald zou worden 1/V.B.X. bezoldiging **met een maximum.** Verschillende schooltypen werden er in genoemd behalve het N.O. Volgens de heer Kleinenberg was dit onbewust vergeten. De heer Croes gaf hieromtrent een uitleg. Het N.O. n.l. valt nog steeds onder de L.O.-wetgeving. Onnodig was het dus om te reageren op het feit dat niet specifiek N.O. was gebruikt, het geld wordt toch aan de N-akte bezitters uitbetaald.

Opgemerkt dient te worden dat de VLA het antwoord van het B.C. niet bevredigend acht om de volgende redenen en op punt twee gereageerd heeft:

1. Er zit een maximum in begrepen.
2. Bij de adjuncten en conrectoren is de datum 1-8-70 vermeld.

Wel was het hoofdbestuur tevreden over de datum 1-8-69 i.v.m. de overuren. Over een toezegging i.v.m. de uitbetaling werd het volgende medegedeeld: Op de afdeling financiën heeft men het ontzettend druk. Eind september moet de resterende 50% van de inpassingsregeling betaald worden. Eind oktober is gepland voor de vak- en uurleerkrachten en eind november zal de uitbetaling van de overuren plaats vinden.

Om de berekening zo vlug mogelijk te laten verlopen had de VLA haar diensten aangeboden. Zeer waarschijnlijk wordt dit niet geaccepteerd omdat het B.C. de mening is toegedaan dat dit door een ambtenaar moet geschieden. Op de technische scholen worden de overuren maandelijks uitgerekend en ingediend bij de afdeling financiën. Om de nabetaling gelijktijdig te laten geschieden moeten de technische scholen wachten tot alle berekeningen klaar zijn.

Working-paper

Het sektiebestuur N.O. moet maar met enkele mensen veel werk verzetten. Gaarne zou zij meer mensen van het N.O. achter haar zien staan zodat de zaken vlugger afgehandeld kunnen worden. De heer Kleinenberg lichtte het working-paper toe. De bedoeling hiervan is

om in de salarisvoorstellen '71 wensen van de leden te verwerken. Dit working-paper is door adviseurs van het GOOP opgesteld en staat open voor kritiek. Het is de bedoeling eventueel hierin geïnteresseerde leden dit working-paper te laten bestuderen, er met de leden van het GOOP over te discussiëren en een afgerond geheel te vormen. In het kort werden de punten toegelicht, zodat de aanwezigen er enig idee van kregen. Over enkele punten ontstonden felle discussies.

Na de pauze kwam de motie van de vorige vergadering d.d. 23 april ter sprake (over het neerleggen van de overuren n.a.v. het niet tijdig uitbetalen hiervan). Thans werd opgemerkt, dat deze gezien de laatste ontwikkelingen niet meer uitvoerbaar bleek.

Tenslotte maakten de N.O.-sektieleden van de gelegenheid gebruik om de aanwezige hoofdbestuursleden enkele vragen te stellen en andere wensen kenbaar te maken, o.a. lerarenopleiding.

R.E. ▪

Sektiebestuur N.O.

Zoals u hierboven al heeft kunnen lezen, is ons weer een man ontvallen in het sektiebestuur. Onze dank gaat uit naar alles wat de heer Cardoze in zijn bestuursperiode voor onze sektie heeft verricht. Maar intussen zitten we met een lege plaats. Binnenkort gaat ook onze aktieve penningmeesteresse mevr. R. Every-Peterson ons team verlaten. Hoe vullen we deze plaatsen op? Een dringend verzoek daarom aan allen: Steunt het werk van Uw bond door uw daadwerkelijke hulp. Dat kan nu: bestuursaanvulling is dringend noodzakelijk.

T. v. S. ▪

B.B.O.-Sektie

In de B.B.O.-sektie heeft zich onlangs een bestuurswisseling voorgedaan. Het oude bestuur trad af en werd in een ledenvergadering op 2 september vervangen door een nieuw bestuur.

Dit nieuwe bestuur bestaat uit:
Voorzitter: de heer M. du Puy
Leden: de heren H. Chin (penningmeester), M. Wever, J. Heyer en mej. G. Bareno.

Daar mej. Bareno en de heer Wever i.v.m. een studieopdracht het eiland tijdelijk zullen verlaten werden er twee tijdelijke plaatsvervangers voor hen gekozen, te weten mevr. C. Norder en de heer den Dunnen. Wij wensen het nieuwe bestuur een succesvolle en werkzame tijd toe.

Tevens willen wij vanaf deze plaats „Mau" Wever en Grace Bareno een succesvolle studietijd toewensen en ook veel plezier, daar de boog niet altijd gespannen kan blijven.

Kleuterleidsters B
met bijscholing voor de Eerste Klas

Dit schooljaar is op Aruba de „begeleidingscursus hoofdleidsters" gestart. Het lijkt ons nuttig om hierover enige inlichtingen te verstrekken, zowel voor collega's op school en mogelijk ook voor ouders thuis.

Wij zijn van mening dat het plaatsen van deze leidsters in de eerste klas geen ondermijning is van ons onderwijs, doch veel eerder het leggen van een nieuw fundament waar we hard aan toe waren.

Velen vinden dit misschien een te optimistische gedachte. Wij geloven echter dat het reëel is om optimistisch te zijn. Mogelijk komt men na het lezen van dit artikel tot dezelfde mening.

Opzet van de bijscholingscursus

Thans zijn er op Aruba 14 kleuterleidsters B (hoofdleidsters) die in de eerste klas van de lagere school les geven. Dinsdagmiddag en donderdagmiddag volgen zij de begeleidingscursus. Per middag krijgen zij 3 uur (4 lesuren) les. Het eerste half jaar worden twee lesuren besteed aan een theoretische bijscholing didactiek/pedagogiek en twee lesuren worden gebruikt voor een praktische voorbereiding op de lessen welke zij de volgende dagen gaan geven. De praktische lessen worden gegeven door een leerkracht die kan bogen op een tienjarige ervaring in de eerste klas. Zij is speciaal vrijgesteld om de leidsters dagelijks te kunnen bezoeken en hen met raad en daad bij te staan.

Het tweede half jaar krijgt men wekelijks nog:

2 lessen didaktiek/pedagogiek
2 lessen didaktiek Nederlandse taal
1 les didaktiek rekenen
1 les didaktiek schrijven
2 lessen praktijkbegeleiding

De dagelijkse begeleiding en het lesschema van het tweede halfjaar lopen indien nodig door t/m oktober. Daarna moet men werken aan een observatieverslag van een kind en een didaktisch werkstuk. Dit schriftelijk werk moet in januari ingeleverd worden. Wordt dit in orde bevonden dan kan men de cursus afronden met een mondeling examen. Het is de bedoeling dat dit dan wettelijk geregeld is waardoor men officieel bevoegd wordt (met diploma) voor de eerste twee klassen van de lagere school.

Dit is in grote lijnen de opzet van de cursus. Het volgen van de cursus is verplicht gesteld. Volgt men de cursus niet trouw, dan zal men niet deel kunnen nemen aan het examen, bovendien wordt men dan onmiddellijk ontslagen indien er een andere kracht aanwezig is

Vergelijking met de opleiding aan de pedagogische akademie

Een kleuterleidster A kan reeds toegelaten worden tot het eerste jaar van de pedagogische akademie. Na twee jaar studie kan men (hier op de Antillen) het diploma „bevoegd onderwijzer(es)" behalen.

Men is dan bevoegd voor alle klassen van de lagere school.

Als wij nu nagaan welke opleiding een kleuterleidster B heeft gehad (zie tabel 1) en daarbij voegen de gespecialiseerde bijscholing, is het evident dat een kleuterleidster B met bijscholingscursus voor de eerste twee klassen qua opleiding zeker niet onderdoet voor een onderwijzeres die zojuist haar diploma heeft behaald na twee jaar dagstudie aan de pedagogische akademie.

Bovendien is zij gespecialiseerd in die technieken die voor het lesgeven aan het jonge kind van groot belang zijn. Dit compenseert ruimschoots de leemte in haar opleiding voor wat betreft de zaakvakken.

Tabel 1. Overzicht van de opleiding aan de Pedagogische akademie in vergelijking met de opleiding van een kleuterleidster B met bijscholingscursus.

Belangrijkste vakken	Aantal uren		Aantal uren			
	3e j.	1e + 2e j.	Kleuteropleiding A 1e+2e+3e j.	B 1 j.	A+B+Bijscholing Bijscholing	Totaal
Opvoedkunde etc.	200	320	280	80	160	520
Cuma	80	120	120			120
Nederlandse taal	160	280	360	80	80	160[1])
Muziek		240	240			240
Tekenen		160	240			240
Handvaardigheid[2])	80	160	240			240
Lich. oefening		160	240			240
Bijz. didaktiek[3])	80	480	480	80		80
Did. geschiedenis		80				
Did. aardrijkskunde		80				
Did. natuurkunde		80				
Did. biologie	80	80				
Did. rekenen		80			40	40
Did. schrijven		80			40	40
Kinderverzorging			160			
Spreken		60	160			
Verkeer		20	15			
Geschiedenis[4])			120			
Biologie[4])			120			
Praktische vorming	320	240	960	Opl. 1½ j.[5])		

Enkele bijzondere opmerkingen:

[1]) De 360 uur bij de A opleiding moet voor een groot deel gezien worden als niveauverhoging. Studenten van de P.A. kregen dit bij Havo.

[2]) In het derde studiejaar kiest men op de P.A. 1 expressievak en 1 zaakvak ter specialisatie. Hierin krijgt men 80 uur per vak.

[3]) De bijzondere didaktieken van de P.A. worden in de tabel gespecificeerd. Bij de kleuteropleiding zijn de didaktieken voornamelijk spelleiding, vertellen (versjes, poppenkast, klassegesprek, vertellingen), methodiek, werken met ontwikkelingsmateriaal, expressievakken (muziek, tekenen en handvaardigheid).

[4]) Op de P.A. krijgt men de zaakvakken alleen **i.v.m. de didaktische vorming.** Als apart vak kreeg men deze bij het Havo; zoniet dan krijgt men op de APA 1 uur per week extra les in dat vak om te komen tot een voldoende niveau.

[5]) Door de praktijkbegeleidster is het mogelijk om "praktische vorming" te combineren met het leiden van een eigen klas. Buiten schooltijd worden er zoals reeds eerder vermeld, nog 160 lessen besteed aan lesvoorbereiding.

De kleuterleidster een aanwinst in de lagere school

Het aanstellen van deze leidsters in de eerste twee klassen van het lager onderwijs, mogen wij zien als een nieuw fundament, zo stelden wij eerder. Dat dit noodzakelijk is moge blijken uit de volgende gegevens.

In: „Leerplan en Leidraad"[1]) staan de hieronder vermelde percentages betreffende het zittenblijven in juli 1963.

[1]) Leerplan en Leidraad, boek 1, pag. 48 e.v.

Tabel 2

Eiland	Leerjaren en percentages zittenblijvers					
	1	2	3	4	5	6
Curaçao	30	26	25	26	27	27
Aruba	27	22	23	25	26	27

De eerste klas heeft het hoogste percentage zittenblijvers. Op Aruba is het percentage in de zesde klas weliswaar even hoog, maar dit is mogelijk het gevolg van te weinig doorstromingsmogelijkheden naar het voortgezet onderwijs.

In Nederland is het percentage voor de eerste klas 11% en voor de andere klassen gemiddeld 7-8% (1960/1961).

Bij een onderzoek in Nederland betreffende 300 leerlingen die in de eerste klas waren blijven zitten, bleek dat 57 l.l. (19%) een IQ hadden boven de 100. Hieruit blijkt duidelijk dat gebrek aan intelligentie hier geen oorzaak tot zittenblijven was. De eerste klas heeft specifieke problemen. De meeste van deze problemen kan men onder dezelfde noemer plaatsen, n.l. schoolrijpheid.

Vele kinderen die in de eerste klas komen zijn nog niet schoolrijp, zijn nog meer kleuter dan schoolkind. Vanuit een ander standpunt bekeken zou men ook kunnen stellen dat de school niet „kindrijp" is, niet rijp voor het kind, te weinig aangepast.

De toelichting op artikel 7 uit het voorontwerp van een wet op het basisonderwijs zegt over dit probleem het volgende:

> „De aansluiting tussen het kleuteronderwijs en het basisonderwijs is een van de grote vraagstukken die tot dusver niet bevredigend konden worden opgelost, onder meer door de grote verschillen in de ontwikkeling van de leerlingen".

Op twee manieren beoogt het ontwerp verbetering te brengen. In de eerste plaats bepaalt artikel 7, dat het onderwijs zodanig moet worden ingericht, dat een geleidelijke overgang wordt verkregen van de kleuterschool naar de school voor basisonderwijs. Aangenomen wordt dat de geleidelijkheid voldoende bevorderd wordt, indien gedurende ten hoogste een jaar na de aanvang het basisonderwijs daartoe geschikte bijzondere voorzieningen biedt en bijzondere werkwijzen toepast (speelleerklas).

Tot de geleidelijke overgang zal de hoofdleidster kunnen bijdragen, die overeenkomstig artikel 24, tweede lid, voor de eerste twee jaren van het basisonderwijs bevoegd is verklaard.

In de tweede plaats brengt het ontwerp de onderwijsgemeenschap van kleuter- en basisonderwijs (art. 31 - 35) die een soepele overgang van het kleuteronderwijs naar het basisonderwijs mogelijk maakt.

Dit voorontwerp van een wet op het basisonderwijs is van Nederlandse makelij. Het moedertaalprobleem is daar niet zo groot en bovendien gaat men er van uit dat iedereen de kleuterschool bezoekt. Op de Antillen is dit niet zo natuurlijk.

Hoe beter de kleuterschool wordt (invoering T.E.D.-programma) des te groter wordt de achterstand van hen die de kleuterschool niet bezochten, des te groter is de verscheidenheid in ontwikkelingsniveau's, des te meer behoefte aan een meer individuele aanpak die de kleuterleidster gewend is. Nog sterker dan in Nederland zal de kleuterleidster B met bijscholing hier een aanwinst zijn voor de lagere school.

G. Sertons ■

Aanbevolen literatuur:

1. Van kleuter tot schoolkind (Problematiek van het falen en zittenblijven op de lagere school in het bijzonder in het eerste leerjaar) Dr. A. W. Haenen, Wolters-Noordhoff.
2. De Speelleerklas a+b (2 delen), J. A. Assen-Bloemena e.a., Wolters-Noordhoff.

Enkele gedachten omtrent het klasseleraarschap

De klasseleraar staat in het zwaartepunt van de driehoek school, leerling, ouders. Hij heeft een functie van dienstbaarheid ten opzichte van alle drie en een taak inzake het functioneren van de relaties school-ouders, school-leerling, ouders-leerling. Het klasseleraarschap verbreedt het directieplateau.

In een tijd van secularisatie, waarin moderatoren en dominees de school verlaten, neemt hij taken waar in het vlak der menselijke relaties en behoedt de schoolgemeenschap aldus voor een papieren vermechanisering van het onderwijs.

Het klasseleraarschap is een functie op basis van vrijwilligheid zowel van de kant van de leraar als van de leerlingen. De relatie tussen leraar en leerlingengroep dient opgebouwd te worden in de lagere leerjaren.

Continuering van deze relatie is dan een volgende vereiste, tenminste zolang zij rederlijke wijze kan functioneren. Deze relatie schijnt aanvankelijk opgebouwd te worden, doordat de leerling de leraar als sympathiek ervaart: hij weet te relativeren, het leven op te vrolijken.

Vooral ook buiten de les heeft hij tijd voor hen. Zij ervaren daar dat voor hem het leven meer is dan zijn vak. Het ondernemen van tochten en excursies, het samen verwerken van gebeurtenissen en moeilijkheden is een enorme ervaring. Vriendschap ontstaat door samen iets te doen. Vaak zal hij binnen de groep als een katalysator werken; hij schijnt geen deel te hebben in het groepsgebeuren.

Hij bevordert de goede relaties binnen de groep. Elke leerling dient daarbinnen te functioneren. Hij stimuleert veelzijdige interesse en benut de kwaliteiten binnen de groep aanwezig.

Hij is in hogere mate bedacht op de menselijke relaties dan op studieresultaten; deze laatsten zijn immers in hoge mate afhankelijk van de eersten.

De ervaring leert dat men niet over schoolgeest maar wel over klassegeest spreekt. Deze klassegeest is een wezenlijke voorwaarde voor studieresultaten.

In latere jaren wordt hij voor de oudere leerlingen een vertrouwensman, die hen helpt in moeilijke situaties, advies geeft om de studie in de juiste richting voort te zetten en de kloof tussen school en leven te overbruggen.

Voor de ouders is hij een intermediair en een adviseur inzake allerlei dingen die nu bij de directie komen. Zo kan hij hen op hun verzoek inlichten over allerlei schoolzaken, achtergronden van problemen onderzoeken, advies geven over mogelijke studiehulp. Anderzijds kan de schoolleiding hem vragen achtergronden van absentie, te laat komen e.d. na te gaan.

In conflictsituaties speelt hij altijd een belangrijke rol, als hij tenminste het vertrouwen van de betrokken partijen geniet. De leerlingen verwachten van hem dat hij het in alle eerlijkheid voor hen opneemt; tevens accepteert de groep het ook dat hij hen scherp aanpakt als het aan de geest schort, hij is immers de chef van de club.

De klasseleraar stimuleert dat zijn team participeert in de totale schoolgemeenschap.

Een goede klas levert initiatieven ten dienste van het geheel.

Mulder - Aruba ▪

Waar komen onze leerlingen vandaan

Tijdens een bijeenkomst van docenten aan het Colegio Arubano heeft mevr. C. van den Berg-de Freitas begin augustus gesproken over sociale achtergronden van het Arubaanse kind. Daar er over dit onderwerp slechts weinig literatuur bestaat, willen wij de lezers van Vorm een samenvatting van voornoemde lezing niet onthouden. Wellicht biedt deze informatie enige hulp bij de lespraktijk van ons allen.

Op Aruba komt het onvolledige gezin veelvuldig voor; veel gezinnen missen een vader of een moeder gedurende een lange periode of voor altijd. Veel van de affectieve en educatieve functies van het gezin worden daardoor door slechts één ouder uitgeoefend, hetgeen vaak emotionele verwaarlozing bij de kinderen tot gevolg heeft; de zonodige identificatie met vader of moeder blijft uit.

Wanneer we de gezinnen op Aruba proberen te vangen in een schema, dan zullen we moeten spreken over de volgende gezinstypen:

I. het matriarchaat
II. het patriarchaat
III. het schijngesloten gezin
IV. het open-maatschappij gezin

Bij deze indeling volgen nu enkele kanttekeningen.

ad I. Het gaat bij dit type om een open gezin in een gesloten buurt; denk aan de village in Sint Nicolaas, alwaar de vader doorgaans niet meer dan een passagier is. Toch kan in een dergelijk gezin identificatie van kind met vader optreden, indien de vader niet door moeder wordt afgekamd. In zo'n gezin komt het kind evenwel wel veel aandacht tekort, daar moeder buitenshuis de kost moet verdienen, aangezien de eventuele alimentatie onvoldoende is. De moederrol wordt dan vaak overgenomen door oma of tante. Echte belangstelling voor de toekomst en de opleiding van het kind kunnen we van huis uit niet gauw verwachten.

Jeugdcriminaliteit ontstaat het gemakkelijkst bij dit gezinstype.

ad II. Dit autoritaire gezinstype beheerst de buitendistricten, zoals Noord, Savaneta, Bubali, Piedra Plat en Santa Cruz. Hoewel deze traditionele gezinsstructuur aan het kwijnen is, komt hij toch nog altijd het veelvuldigst op Aruba voor. Vader is de gezagsdrager en zijn wil is wet. Hij is boeman en corrector en vervult de economische functie. Moeder hoort thuis te zijn en is de liefdevolle verzorgster van haar kinderen. Het kind is passief, want het heeft thuis niets te vertellen, en is zeer afhankelijk van de moeder, die hem vooral op jonge leeftijd verwent. Later neemt die verwenning zozeer af, dat er gemakkelijk alsnog affectieve verwaarlozing kan optreden. Op school kan dat volgzame, niet kritische kind zeer aggressief worden, daar de leerkracht geen vader is.
Wanneer de kinderen ouder worden, kan de jongen zijn gang gaan, terwijl het meisje strak gehouden wordt, omdat een man niet te vertrouwen is. Sexuele opvoeding blijft achterwege, want sex is een noodzakelijk kwaad (oude katholieke moraal). Bijgeloof komt nog voor in deze categorie van gezinnen. De ouders missen elk inzicht in wat de school van hun kind vraagt, zodat studiemogelijkheid thuis veelal nihil is. Het meisje krijgt meestal niet de kans om verder te studeren.

ad III: Bij dit type gezin lijkt het erop, dat men zich om de buurt niet bekommert en dat het thuis best gaat. Men is modern, bezit auto en T.V. en de kinderen willen meedoen en stoer zijn. Toch heersen er thuis veelvuldige conflicten; de ouders zijn het onderling niet eens. Vader moet leren af te stappen van zijn autoritaire stokpaardje en begrijpen, dat moeder ook wel eens wat wil (buitenshuis). Dit gezin lijkt op een kosthuisgezin, waar ieder zijn eigen gang gaat. Belangstelling voor schoolvorderingen komt niet verder dan ,zoek het zelf maar uit'.

ad IV: Lest best kunnen we zeggen over het vierde gezinstype. Er is contact tussen ouders en kinderen en er is contact tussen ouders en maatschappij. Mogelijk gaat dit soort gezinnen zo langzamerhand het tweede gezinstype te lijf, want vooral jonggehuwden beginnen begrip te krijgen voor de werkelijke ontwikkeling van hun kinderen tot gezonde maatschappelijke figuren. De school mag zich gelukkig prijzen met kroost uit deze gunstige achterban.

Drs. Frits Litmaath ▪

Zaken doen

Met alle respect voor het werkcomité ter oprichting van de Arubaanse Consumentenvereniging Supermarket „Coruba" en hopend dat hun werk met succes bekroond zal worden, willen we toch graag enkele zaken aan u ter overweging geven n.a.v het stencil dat genoemd comité aan de leden van de bonden deed toekomen. Al beseffen we dat op Aruba de strijd voor betere maatschappelijke verhoudingen pas in de laatste decennia op gang is gekomen en dat men daardoor geëngageerd is in het sociale, politieke, culturele en economische leven, toch hadden wat onnodige hatelijkheden en verkeerde voorstellingen van zaken achterwege kunnen blijven. Men wil zelf een bepaalde oplossing geven voor de inadequaatheid tussen het huidige maatschappelijke bestel en de eisen die de ontwikkeling en sociale rechtvaardigheid stellen. Nu kunnen in deze strijd voor rechtvaardigheid irrationele factoren, zoals emoties en dergelijke, een grotere rol gaan spelen dan strikt zakelijk verantwoord is.

We plaatsen dus deze opmerkingen niet omdat we het nut van een consumentenbond op Aruba niet zouden inzien, maar om de concurrentie met het bestaande systeem op een zakelijke en wat ons betreft gerust keiharde manier aan te pakken.

1. Het is bepaald moeilijk om een coöperatie buiten het z.g. kapitalistische stelsel te plaatsen, als het doel van een dergelijke onderneming is: de economische basis van haar leden te verbreden. De leden alleen profiteren! De financieel héél zwakken kunnen nauwelijks participeren en zijn in het coöperatieve systeem evengoed de minderen.

2. Het verschil tussen een gewone coöperatie en de z.g. „coöperatie van Dr. Ames" is niet duidelijk. Of je in natura of in geld deelt in de winst maakt niets uit; in de gewone coöperatie is je korting ook groter in verhouding tot je besteding.

3. In het z.g. „kapitalistische systeem" — genoemd stencil doelt op het systeem waarbij particulieren een winkel drijven — zouden de prijzen altijd te hoog en de kwaliteit naar verhouding laag zijn.

Welnu, in een land waar vrije concurrentie bestaat, zal een particulier zakenman voortdurend met lage prijzen en hoge kwaliteit zijn zaak staande proberen te houden.

De kwestie van kartelvorming, prijsafspraken, horizontale en verticale prijsbinding wordt in het stencil geheel buiten beschouwing gelaten. Is dit uit gebrek aan informatie van de zijde der vakbonden? De stelling, zoals ze door de circulaire geformuleerd wordt, is ons inziens niet houdbaar en irrationeel.

4. Zolang de ideale communistische maatschappij niet verwezenlijkt kan worden, is het stijlloos, om met scheldwoorden als „kapitalisten" en „uitbuiters" te schermen tegen mensen die, in het algemeen, met hard werken in eigen onderneming hun brood verdienen.

5. Had Aruba het écht beter vóór dat handel en industrie er zich vestigden?

Als we als bond „in zaken gaan", laten we dan de regels van het fatsoenlijk zaken doen vanaf het begin respecteren; dit tot bloei van de „Coruba".

Van Kraay/Helsen ▪

Een rijbewijs voor iedereen

Als het rijbewijs verlengd moet worden is de procedure aldus: we kopen een eigen- en een doktersverklaring-formulier bij de douane, laten twee pasfoto's maken en leggen zeven gulden opzij. Dat is wel te overzien. Het wordt nog wel een gezoek om vandaag de dag een dokter te vinden op ons gezonde eilandje, maar de rest is kinderspel. Een nieuw rijbewijs heb je zó. Een hele opluchting.

Het maakt dus niets uit, of je apezat (Amigoe-eufemisme: het „bekende glaasje") een schoolkind doodrijdt in de vroege ochtend. We hoeven nergens in te vullen hoeveel schade we al hebben veroorzaakt door onverantwoord gedrag in het verkeer. Het maakt niet uit of ik eigenlijk een levensgevaarlijke klungel ben met de rechterhand op 12 uur en de linker eeuwig buitenboord die pardoes op de rijweg stilstaat om iemand uit te laden of om even te kletsen met een medewegmisbruiker die stopt op de ándere helft.

Het doet ook niet ter zake, dat er een reeks bekeuringen op iemands naam staat of dat hij geen cent betaald heeft voor z'n laatst berokkende schade. Een W.A.-verzekering is uiteraard alleen voor benauwde sukkels. Een nieuw rijbewijs krijg je tòch. Een héle opluchting...... voor sommigen.

Idee . . . ?

Voor welk bedrag aan niet meer gebruikte schoolboeken en schriften met afgekeurde liniatuur ligt er in onze schoolmagazijnen en op onze schoolzolders? Misschien wel voor duizenden guldens. Allemaal voor de kakkerlakken.

Ik moet me al sterk vergissen als de scholen en schooltjes in de buitendistricten van Suriname daar niet dolblij mee zouden zijn. Mag ik een paar Surinaamse kollega's (charity begins at home, nietwaar?) uitnodigen hier iets aan te gaan doen? Aan adressen zal via Paramaribo wel te komen zijn. Vervoer kan (héél goedkoop, heb ik horen beweren) geschieden via „een bekende Nederlandse scheepvaartmaatschappij".

H. M. ▪

Boekbespreking

ZEE EN STRAND door Bert Keller. Uitgave: De Wit Stores N.V. prijs f. 4,75.

Het werk valt op door zijn eenvoud van taal en opzet en is daardoor al wel vanaf de zesde klas te gebruiken. Bijzonder prettig is de toevoeging van papiamentse en engelse namen. De directe stijl, duidelijke illustraties en vele samenvattingen maken het onder meer tot een heel geschikt leerboek.

Veel van onze biologiemethoden gaan helaas mank aan het ge-(mis)bruik van wetenschappelijke namen die onze leerlingen niets zeggen. Kollega Keller heeft dit slechts in uiterste noodzaak gedaan en dan nog met toevoeging van duidelijke verklaringen. Hulde!

De meest voorkomende diersoorten worden besproken. Het strandleven is er echter bekaaid afgekomen terwijl ook het plantenleven in zee niet erg tot zijn recht komt. Maar dat is misschien iets voor een volgende druk.

Dat er belangstelling bestaat voor uitgaven als de hier genoemde weten we zeker. We hopen dat dit werk voor velen aanleiding zal zijn de biologieles met meer kennis van zaken te geven.

J. D. Frielink ▪

Hebt U Ook . . .

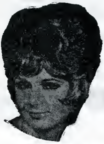
gehoord dat er voor (4-sporen stereo) bandrecorders-bezitters een tapotheek bestaat met tientallen tapes klassieke en populaire muziek? U kunt gratis hieruit lenen als u zich opgeeft als lid van de NAVG (f. 10,— per jaar). Hiervoor moet u zijn bij Van Dorp, achterin de zaak.

gehoopt dat de Amstelbrouwerij na haar jubileum de bierprijs op redelijk niveau zou terugbrengen? (Amstel-Parbo kost in Suriname 30 ct.).

horen fluisteren dat de salarissen op Curaçao, die nu nog een periodiek achter liggen op de onze, DRIE periodieken worden opgevijzeld?

gelezen dat op Curaçao WEL een vrije zaterdag werd ingevoerd?
het boekje van Keller op uw verlanglijstje staan?
wel eens gehoord dat er nòg een auteur-collega op ons eiland woont? Johan Jutten van de Pieter Boer is nl. de schrijver van „Een jaar Peking", ondertitel: „Op de fiets door de Culturele Revolutie". (Uitgave in de Kosmosreeks, Amsterdam; paperback van Nfl. 7,50).

gemerkt dat na elke bekendmaking van het Departement van Economische Zaken de prijzen door de middenstand snel worden opgetrokken tot het toegelaten maximum?

Hebt U ook....

gehoord dat de heer en mevr. E. S. Anthony verblijd werden met de geboorte van hun eerste dochtertje, Aisha Monique. Proficiat.

gehoord dat de heer R. van Putten bereid is bij deelname van 20 gegadigden een cursus L.O. Gymnastiek te geven?

gemerkt dat het rommelt onder de vakleerkrachten? Zij vormen nl. de enige groep die er na mei '70 niets op vooruit is gegaan, zelfs voor de overuren krijgen ze nog het oude bedrag uitbetaald. En dat terwijl we op de mavo zònder hen waarschijnlijk hopeloos vast zouden komen te zitten met de vakken Spaans en Wiskunde.

vernomen dat Henderson hier op Aruba een bekend winkelbedrijf van een eveneens bekende meneer zou overnemen? En dat terwijl alles al zo duur is.

tot uw verontwaardiging gehoord dat op Personele Zaken waarachtig alwéér geknoeid is aan de reisrechten van ambtenaren-met-verlof.